

آغاز: بسملة الحمد لله الشاكبين و سبحانه تعداد الأيام و السنين ... حدثنا عبيد بن شريه الجهمي عن البرقي يرفع الحديث أن معاوية بن أبي سفيان كان أميراً لعمر بن الخطاب عشر سنين ... و كانت أفضل لذاته في آخر عمره المسامرة و أحاديث من مضى فقال له عمرو بن العاص لو بعثت الى الجهمي الذي بالرقه من بقايا من مضى فانه ادرك ملوك الجاهلية و هو اعلم من بقى اليوم في أحاديث العرب و أنسابها
نسخه اصل: موزه بریتانیا، Or. 2091؛ خط: نسخ، کا: علی بن سعید بن محمد بن هاجر قملانی، تا: جمعه غره شعبان ۱۰۳۱ق؛ ۷۱ اص (۱۱۳-۱۸۳)، ۲۵ سطر [عکسی ف: ۳-۲۹۲]

● اخبار عرب / تاریخ عربی

axbār-e 'arab

این کتاب اخبار اعراب را از زمان معاویه ذکر می کند و در آن باخبر در مجلس معاویه با «عبدالله بن عباس» و «عبدالله بن جعفر» و «عبدالله بن عمر» و «عبدالله بن الزبیر» آغاز سخن می کند و نشان می دهد که معاویه برای بیعت با «یزید» پسر خود چه سخن ها که با ابن عبدالله گفت و شنید پس از این خبر مسائل تاریخی دیگری از تاریخ اسلام را می آورد که بسیار خواندنی است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۲۹۹

آغاز: بسمله و به ثقتی، خبر العبادله مع معاویه قال لما قدم معاوية المدينة؛ انجام: فامرہ منی السلام ع صادق جعفر بن محمد بن علی ...
خط: نسخ، بی کا، تا: محتملاً قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج یشمی با ترنج و نیم ترنج مقوایی، ۲۳۵ گ، ۲۱ سطر (۱۷×۸)، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف: ۹-۲۸۴]

● اخبار عرب / تاریخ عربی

axbār-e 'arab

تاریخ مفصل و جامعی است درباره عرب و سنت ها و رسوم آنان. باب ۵۹ این کتاب که در نسخه حاضر دیده می شود چنین آغاز می شود: «الباب التاسع والخمسون فی اخبار الجاهلیة و او ابدھم و ذکر غرائب من عواندھم و عجائب ما کان منھم». مؤلف از واحدی (م-۴۶۸) و از تفسیر البسیط او یاد می کند و نیز از کتاب الوزراء السبعة، معلم و غلام و زن پادشاه معروف به کتاب «السندباد ہند» (کذا).

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۵۵/۴-طباطبائی

آغاز: و الخدم روی عن النبی صلی الله علیہ و سلم انه قال بسس المال فی آخر الزمان الممالیک و قال مجاهد اذا کثرت الخدم کثرت الشیاطین؛ انجام: و تملک سیف بن ذی یزن و مدحتہ

● اخبار عالم (ترجمه) / مترفه / فارسی

axbār-e 'ālam (t.)

مترجم: مادروس داود خائف
شامل چند شماره روزنامه های «تور دو مند» و «سن پترزبورغ» حوادث جهان که از ۱۲ اکتبر ۱۸۷۴ شروع ترجمه گردیده و اهم مطالب درباره دولت انگلیس و فرانسه و روسیه و عثمانی است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۶۴

آغاز: ترجمه اخبار از روزنامه طوردوموند نمره ۷۱۷؛ انجام: الان در کمال آسودگی و واهمه آمد و شد می نمایند
خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، آبی، جلد: تیماج قرمز، مقوایی، ۱۳۰ سطر (۲۴×۱۴)، اندازه: ۲۰×۳۴سم [ف: ۴-۳۲۶]

● اخبار عبيد بن شريه الجهمي في أخبار اليمن و

أشعارها و أنسابها / تاریخ عربی

axbār-u 'ubayd ibn-i šaryyat-il jurhamī fī axbār-il

yaman wa aš'ir-i-hā wa a'nsīb-i-hā

جرهمی، عبيد بن شريه، - ۶۷ قمری

zorhamī, 'obayd ebn-e šaryya (- 687)

عبيد جرهمی از نسب شناسان دوره جاهلی که عصر اسلامی را درک کرد در دوران خلافت عبدالملک ابن مروان (۶۵-۸۶ق) درگذشت. یکی از وجوه شهرت او آگاهیش درباره تاریخ قدیم عرب و دوره جاهلی بوده است. ابن شریه اثر مستقیمی از خود به جا نگذاشته است. دیگران از گفته های او و به نام او دو اثر پرداخته اند: «کتاب الملوک و اخبار الماضین»، و «کتاب الامثال» که با عنوان «اخبار عبيد بن شريه الجهمي في اخبار اليمن و اشعارها و انسابها» در هند به چاپ رسیده است. مجموع پاسخ هایی است که عبيد به پرسش های تاریخی معاویه داده است. معاویه به نویسندگان دربار خود دستور داد تا این پرسش و پاسخ ها را به صورت کتابی درآوردند. تدوین کنندگان این اخبار گاه خود روایاتی از مآخذ دیگر به مناسبت افزوده اند و چون به سخن عبيد برمی گردند، بدین نکته اشاره می کنند. لحن ابن شریه در مورد سلاطین حمیر، حماسی و اغراق آمیز است. نسخه های این کتاب در قرن ۴ق رایج بوده و مسعودی در بخش اخبار یمن و عرب عاریه از آن نقل کرده است. در «مصادر التراث الیمنی فی المتحف البریطانی» این کتاب چنین معرفی شده است: «روی عبيد أخباره و أجاب فيه عن أسئلة معاوية بن أبي سفيان حول ملوك اليمن القدماء و أخبار العرب فی الجاهلیة، و سلک فيه طریقه الحوار و المسامرة و روایة العشر و الأخبار. و قد وصل الینا بطریق ابن هشام عن البرقي و عمل فيه ما عمل فی سیرة ابن اسحاق من التهذیب.»

قم؛ مرعی؛ شماره نسخه: ۱۱۴۱/۲

فرستگان: نسخ های خطی ایران (فنا)؛ جلد دوم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276239

استاد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۰/۲۰۱۳